

MEMO

Contactpersoon

Serge Bomius
T 078 770 4517
E smw.bomius@dordrecht.nl

Van Serge Bomius en Fabienne Verhoeckx
Aan CTOO
Kopie aan Denise van Poppel (griffie)
Datum 29 juli 2022
Betreft Jaarstukken 2021 Stedelijk Dalton Lyceum

1 Inleiding

Het Stedelijk Dalton Lyceum (SDL) heeft de jaarstukken 2021 aan de griffie/raad en CTOO aangeboden. Op 6 september 2022 wordt dit ambtelijk met de CTOO als voorbereiding op het jaargesprek met de directeur/bestuurder van SDL. Deze afspraak is gepland op dinsdag 11 oktober 2022 tijdens een schoolbezoek in het kader van een relatiegesprek van de CTOO aan een van de locaties (Eulerlaan) van het SDL. Dit relatiegesprek is een aspect van het toezichtskader, waarbij besloten is de strekking en frequentie van dit gesprek als volgt aan te scherpen:

- de schoolbesturen jaarlijks verantwoording te afleggen over de financiële gezondheid door middel van een standaard-vragenlijst;
- alleen een gesprek te houden over de financiën als de antwoorden hiertoe aanleiding geven en dus het standaard-jaargesprek te laten vervallen;
- om het jaar een 'relatiegesprek' te houden met het bestuur om de ontwikkelingen van de school in brede zin te bespreken;
- de openbare inspectierapporten van de Inspectie van het Onderwijs te gebruiken als bron voor de stand van zaken op de scholen .

2 Conclusie

In de meerjarenbegroting (2022-2025) wordt de ontwikkeling, die reeds in 2020 werd aangekondigd, bevestigd: het financieel perspectief is veel positiever dan voorgaande jaren. Hoewel de financiële positie van het Stedelijk Dalton Lyceum de laatste jaren sterk is verbeterd en het weerstandsvermogen langzaam weer op het gewenste niveau is gekomen, blijft een financieel sober beleid gehandhaafd, waarbij met name de grootte van de personele inzet ook de komende jaren sterk zal worden bewaakt.

Het Stedelijk Dalton Lyceum had per 1 oktober 2021 een leerlingenaantal dat 30 leerlingen lager was ten opzichte van 1 oktober 2020. Door deze daling zullen er ook minder inkomsten worden ontvangen van het Rijk en zal er navenant bezuinigd moeten worden op de uitgaven.

Voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen beschikbaar gesteld voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. De NPO-gelden die het Stedelijk Dalton Lyceum zal ontvangen zullen door de verschillen in timing van ontvangst en uitgaven kunnen zorgen voor een fluctuerend resultaat en daarmee eigen vermogen. Omdat de financiën weinig aanleiding geven tot zorgen is het advies om het gesprek meer onderwijsinhoudelijk te houden. In de paragraaf hieronder wordt een toelichting gegeven op de onderwerpen, die van belang zijn: onderwijsontwikkelingen, leerlingenaantallen, personeel, continuïteit en algemene zaken.

Kenmerk   Jaarstukken 2020 SDL
Datum   29 juli 2022

3   Toelichting - Onderwijs en strategisch beleid

De toelichting wordt aan de hand van vijf thema's beschreven:

Onderwijs en kwaliteit

Binnen het SDL blijft de komende jaren geïnvesteerd worden in de kwaliteit van het onderwijs. Een voorbeeld hiervan is het realiseren van doorlopende leerlijnen, inclusief de lijnen PO-VO en VO-MBO. Hier passen lopende gemeentelijke trajecten, zoals de Dordtse onderwijsvisie 0-12 en de Integrale aanpak 12-27 goed bij, waarmee onder andere de gemeente een aantrekkelijke samenwerkingspartij zal zijn voor het SDL.

De Inspectie van Onderwijs heeft de locaties Dalton Vakcollege, Kapteynweg en de ISK-afdeling en Overkampweg van het SDL in 2020 bezocht voor onderzoeken. Alle bezochte afdelingen zijn door de inspectie als voldoende beoordeeld; de leerresultaten liggen boven de norm en er heerst een veilig schoolklimaat. Als gevolg van de coronacrisis past de Inspectie van het Onderwijs de werkwijze rond de beoordeling van de onderwijsresultaten aan. Scholen worden in het schooljaar 2021/2022 niet beoordeeld op de resultaten en er vindt geen publicatie plaats van de onderwijsresultatenoverzichten op onze website.

Voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen beschikbaar gesteld voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Het Stedelijk Dalton Lyceum kan rekenen op forse bedragen die gedurende de NPO-looptijd ingezet kunnen worden. Ondanks dat de NPO-bekostiging ook kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt, streeft het Stedelijk Dalton Lyceum ernaar de gelden zoveel mogelijk in te zetten waar ze in eerste instantie voor bedoeld zijn. Het Stedelijk Dalton Lyceum heeft per locatie plannen ontwikkeld om deze gelden zo goed mogelijk in te zetten. De uitvoering van de NPO-plannen wordt bemoeilijkt door een tekort in het aanbod van bekwame docenten. Inmiddels is bekend dat de middelen vanuit het NPO voor een langere periode kunnen worden ingezet.

De leerlingen

Ten tijden van het opstellen van het jaarverslag kon er nog weinig concreet gemaakt worden hoe het gesteld stond met de leerlingen ten tijden van de coronacrisis. Dit geldt voor het cognitieve gedeelte en voor het sociaal-emotionele gedeelte. Hier zou het CTOO een stand van zaken kunnen vragen. Het Stedelijk Dalton Lyceum had per 1 oktober 2021 een leerlingenaantal dat 30 leerlingen lager was ten opzichte van 1 oktober 2020. De locatie Kapteynweg is gedaald met 54 leerlingen, de locatie Overkampweg is gestegen met 32 leerlingen en het Dalton Vakcollege (Leerpark) is gedaald met 8 leerlingen. De afdeling Internationale Schakelklas is in 2021 gestegen van 139 naar 150 leerlingen (telling oktober 2021). De beschikbare ruimte op de Eulerlaan voor de ISK-afdeling bleef hiermee ruim voldoende. Het aantal leerlingen van de ISK-afdeling blijft in de toekomst een onzekere factor waar het Stedelijk Dalton Lyceum geen invloed op heeft. Inmiddels is bekend dat het aantal ISK leerlingen blijft stijgen, waardoor de ruimte op de Eulerlaan steeds beperkter wordt. Ook is het niet eenvoudig om voldoende gekwalificeerde docenten te vinden voor deze specifieke vorm van onderwijs.

Het totale aantal leerlingen per 1 oktober 2021 was 2131. De verwachte leerlingendaling in 2018, 2019 en 2020 is daarmee in 2021 doorgezet. Het Stedelijk Dalton Lyceum heeft op deze leerlingendaling geanticipeerd door het voeren van een voorzichtig financieel en formatief beleid en een actief pr-beleid om het marktaandeel richting basisscholen. Door de daling van het aantal reguliere leerlingen per 1 oktober 2021 is er in augustus 2021 een kleinere reguliere personele formatie ingezet (exclusief inzet personeel voor NPO-plannen).

Kenmerk   Jaarstukken 2020 SDL
Datum   29 juli 2022

Het personeel

In 2021 is de gemiddelde leeftijd 1,3 procent lager dan in 2020. Het beleid is er nog steeds op gericht om de groep jongere collega's uit te breiden. Indien het leerlingenaantal niet te veel zal dalen en een relatief grotere groep docenten met pensioen gaat, zal de gemiddelde leeftijd verder kunnen dalen. Gemiddelde leeftijd voor de gehele sector voorgezet onderwijs 2021: 44,5

Het invullen van nieuwe vacatures met bevoegde en bekwame collega's was ook in 2021 niet eenvoudig. Door het geringe aanbod was het lastig om bevoegde mensen te vinden. Het landelijk tekort aan bevoegde en bekwame docenten in de zogenaamde tekortvakken wordt steeds meer een probleem. Docenten met een tijdelijke aanstelling binnen het reguliere onderwijs worden verplicht om scholing te volgen om zo gauw mogelijk de vereiste bevoegdheid te kunnen halen.

Het afgelopen verslagjaar 2021 is het ziekteverzuim met 0,6 % toegenomen en ligt hiermee net boven het landelijk verzuimpercentage 2020 van 5,4 %. Ten opzichte van 2020 is het lang verzuim toegenomen. Het gezondheidsmanagement en de intensieve begeleiding door de bedrijfsarts zijn erop gericht om het verzuim omlaag te krijgen.

Op de ISK blijft het personeelsbeleid ingewikkeld vanwege de vier financieringsmomenten, de sterke schommelingen in leerlingen en de relatief korte doorlooptijd van leerlingen. Er wordt veel met halfjaarscontracten gewerkt om zo een flexibele schil te houden. Verder kiest SDL er bewust voor om bevoegde docenten, eerste- of tweedegraads, de mogelijkheid te bieden om voor de hoogste schaal in aanmerking te komen.

In 2021 is de SDL-academie van start gegaan voor alle medewerkers van het Stedelijk Dalton Lyceum. De opzet is dat via dit digitale platform de aanwezige expertise binnen Het Stedelijk Dalton Lyceum zoveel mogelijk gedeeld wordt. Daarnaast zal bepaalde expertise c.q. scholing die wordt opgedaan op een locatie zoveel mogelijk gedeeld worden met de andere locaties. De SDL-academie is de paraplu waaronder alle scholing voor professionele ontwikkeling valt. De SDL-academie gaat zover als mogelijk onder KIEN Kennis vallen, dat is de nieuwe naam voor de KIEN-academie die ook van start is gegaan.

De continuïteit

In het beleidsplan (schoolplan) 2016-2020 werden drie uitgangspunten genoemd: kwalitatief hoogstaand, pluriform en modern voortgezet openbaar onderwijs voor Dordrecht en omgeving. Ook in het nieuwe beleidsplan zijn dit de (Dalton) uitgangspunten. Daarnaast zijn er liefst acht pijlers. Het is interessant om te volgen hoe deze pijlers een bijdrage leveren aan de profilering van de school. In 2021 is er ontwikkeld op het gebied van hard- en soft skills, dankzij een investering op hardware en professionalisering, waarmee een stevige stap gedaan is om de komende jaren verder te ontwikkelen.

Algemene zaken

Net als in 2020 heeft de coronapandemie ook in een groot gedeelte van 2021 een beroep gedaan op het aanpassingsvermogen van de organisatie en haar medewerkers. Naar aanleiding van de door de overheid opgelegde maatregelen hebben de docenten tijdelijk lesgegeven op afstand en niet onderwijzend personeel heeft zoveel mogelijk thuis gewerkt. Voor deze aangepaste vorm van werken heeft het Stedelijk Dalton Lyceum reeds in 2020 de benodigde investeringen gedaan en overige kosten gemaakt.

Om de leerachterstanden vanuit 2020 in te halen heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in 2020 een inhaal- en ondersteuningsprogramma 20-21 aangeboden. Dit is door het Stedelijk Dalton Lyceum aangevraagd en ook verkregen voor alle locaties. Een deel van de beschikte gelden was reeds ingezet in 2020, het restant is 2021 ingezet. Voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs middelen beschikbaar gesteld voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs

Kenmerk   Jaarstukken 2020 SDL
Datum   29 juli 2022

tijdens en na corona. Het Stedelijk Dalton Lyceum heeft in 2021 forse bedragen ontvangen die gedurende de NPO-looptijd ingezet kunnen worden. Het Stedelijk Dalton Lyceum heeft per locatie plannen ontwikkeld om deze gelden zo goed mogelijk in te zetten.

In oktober 2021 is het Stedelijk Dalton Lyceum bezocht door de Inspectie van het Onderwijs in het kader van het herstelonderzoek voor de kwaliteitszorg. De Inspectie heeft vastgesteld dat er sprake is van een goede basis voor de kwaliteitszorg. Het bestuur en de scholen hebben ten opzichte van het vierjaarlijks onderzoek een goede ontwikkeling doorgemaakt. Zeker gezien de impact van de coronamaatregelen op het onderwijs is dit benoemingswaardig, stelt de Inspectie. Het bestuur en de scholen voeren meer analyses uit en hebben hierdoor beter de kwaliteit van het onderwijsproces, de beheersing van de basisvaardigheden en de leerresultaten van leerlingen in beeld. Doelen zijn een belangrijk sturingsmiddel in de kwaliteitszorg van de scholen. Het bestuur zal de scholen verder ondersteunen in het toetsbaar formuleren van de gestelde doelen.

4 Toelichting - financiën

De begroting is mede beoordeeld aan de hand van de volgende vragen:

a. Is er sprake van een materieel evenwicht, met andere woorden: worden structurele lasten gedekt door structurele baten?

Het jaarrekening resultaat van 2021 is € 1.721.425 voordelig. Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door hogere inkomsten vanuit het Rijk, waar een minder hoge stijging van lasten tegenover staat. Deze effecten lijken een structureel karakter te hebben. De jaarrekening is daarmee materieel in evenwicht.

De meerjarenbegroting is uiteenlopend van € 808,000 positief in 2022 tot € 1,5 miljoen negatief in 2023. Dit komt mede door de verwachte daling van het leerlingenaantal en de gelieerde NPO gelden. Er zit ook een verschil in timing van het beschikken/uitbetalen van de gelden door het ministerie en de daadwerkelijke uitgaven ervan. Per 1 januari 2022 worden door het ministerie de rijksbijdragen toegekend op basis van een nieuwe, vereenvoudigde bekostigingsmethodiek. De bekostiging die het SDL met deze nieuwe methodiek verwacht te krijgen is lager dan de bekostiging op de oude manier.

b. Is sprake van inzicht in relevante risico's voor het weerstandsvermogen; dit zijn risico's van materieel belang die niet zijn ondervangen door bijvoorbeeld voorzieningen?

SDL heeft een risicoparagraaf met bijstuuringsmaatregelen opgenomen in de jaarstukken. De risico's zijn niet gekwantificeerd en een confrontatie tussen risico's en het beschikbare weerstandsvermogen ontbreekt. Hierdoor is niet te constateren of het beschikbare weerstandsvermogen toereikend is om de aanwezige risico's op te kunnen vangen. Wij adviseren deze confrontatie op te laten stellen.

c. Zijn de voorzieningen deugdelijk onderbouwd?

SDL heeft personele en onderhoudsvoorzieningen:

- Voorziening voor jubilea; wordt jaarlijks herzien en indien nodig bijgesteld.
- Voorziening voor spaarverlof; eind 2021 is de voorziening volledig benut.
- Voorziening voor duurzame inzetbaarheid; wordt jaarlijks herzien en indien nodig bijgesteld.
- Voorziening WW-Wovo; toekomstige wachtgeldverplichtingen voor geheel of gedeeltelijk afgevoerd personeel.
- Onderhoudsvoorziening; jaarlijkse dotatie gebaseerd op meerjarenonderhoudsplan.

De hoogte en onderbouwing van voorzieningen wordt bij de jaarrekening getoetst door de accountant van SDL en is bij de jaarrekening 2021 als toereikend gekwalificeerd. Op basis van

Kenmerk Jaarstukken 2020 SDL
Datum 29 juli 2022

gewijzigde verslaggevingsregels moeten de personele voorzieningen in eerste aanleg tegen contante waarde worden gewaardeerd. Gezien de materiële impact maakt het SDL hier geen gebruik van en hanteert de nominale waarde (met uitzondering van de voorziening jubilea).

Alhoewel de financiële situatie van het SDL de laatste jaren aanzienlijk is verbeterd zal de komende jaren ook sprake zijn van een sobere doelmatige bedrijfsvoering. Uitgebreide investeringen worden vooralsnog uitgesteld.

d. Wat zijn de ratio's?

Onderstaande kengetallen zijn op basis van de jaarrekening 2021 van toepassing. Door positieve resultaten in de afgelopen jaren is de financiële situatie van SDL geleidelijk verbeterd. Op dit moment verkeerd het SDL in een stabiele en gezonde financiële situatie. Alle kengetallen zijn dan ook goed te noemen. Ook het weerstandsvermogen, wat jaren een zorgpunt was voor SDL, is sterk gegroeid de laatste jaren. Dit zorgt ervoor dat er meer ruimte is om eventuele toekomstige tekorten op te vangen. Gezien de risico's die het SDL de komende jaren staan te wachten, blijft het raadzaam het weerstandsvermogen minimaal op het huidige niveau te houden.

Kengetal	JR 2021	JR 2020	JR 2019	JR 2018	JR 2017	JR 2016
Solvabiliteit 1	0,47	0,40	0,38	0,35	0,32	0,20
Solvabiliteit 2	0,68	0,61	0,61	0,60	0,56	0,50
Liquiditeit	2,37	1,80	1,73	1,63	1,45	1,14
Rentabiliteit	0,07	0,02	0,02	0,02	0,04	0,00
Weerstandsvermogen	21,2%	15,5%	12,6%	10,9%	9,5%	5,6%

5 Aanbevelingen voor gesprek met SDL

In het gesprek kunnen de volgende punten worden besproken:

- de verwachte leerlingendaling i.v.m. krimp en de profilering van de verschillende schoollocaties ten opzichte van de pijlers uit het nieuwe beleidsplan;
- de inzet van de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs? Welke rol speelt het gebrek aan (goed) personeel hierin om tot uitvoering van de plannen te komen?;
- het onderzoek van de Inspectie van Onderwijs; kunt u de aanbevelingen toelichten?;
  - De consequentie van de oorlog in Oekraïne voor het aantal leerlingen en aandacht voor nieuwkomersonderwijs?
  - SDL heeft een risicoparagraaf waarin de risico's uitsluitend staan beschreven. De risico's zijn niet gekwantificeerd en een confrontatie tussen risico's en het beschikbare weerstandsvermogen ontbreekt. Hierdoor is niet te constateren of het beschikbare weerstandsvermogen toereikend is om de aanwezige risico's op te kunnen vangen. Wij adviseren deze confrontatie op te laten stellen.
  - Welke financiële kansen of uitdagingen zijn er (verder) te bespreken?

Kenmerk   Jaarstukken 2020 SDL
Datum   29 juli 2022

Verder t.a.v. de Jaarstukken 2021:

Wij adviseren met SDL te spreken over:

- nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen, zoals Dalton Plus en nieuwe kennis- en vaardigheden;
- aanbevelingen die de Inspectie heeft gedaan n.a.v. het bezoek;
- de eigen keuze die elke locatie maakt voor de invulling van burgerschapsonderwijs. Hoe komen deze keuzes tot stand en rol hebben de leerlingen;
- welke plannen er zijn ten aanzien van de verdere samenwerking met NESTAS en Kien ICT?;
- of er eventuele verschuivingen op belangrijke posities binnen het SDL zijn;
- of er zaken zijn die de RvT onder de aandacht wil brengen;
- hoe de samenwerking verloopt met de partners, en met de gemeente Dordrecht in het bijzonder?